

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Культура добросусідства
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Купенко Олена Володимирівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом одного семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 8 год. становить контактна робота з викладачем (4 год. лекцій, 4 год. практичних занять), 142 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Соціальна робота"
Передумови для вивчення дисципліни	Історія та теорія соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальна робота з різними групами клієнтів, Загальна та вікова психологія
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Здобуття студентами компетентностей щодо аналізу наявних суперечностей, розбудови добросусідських відносин згуртованості та солідарності людей.

4. Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1 Згуртованість і солідарність територіальної громади</p> <p>Згуртованість. Солідарність. Соціальна інтеграція. Соціальна мобільність. Соціальний капітал. Згуртоване суспільство як суспільство, яке розробило задовільні способи подолання цих та інших труднощів у відкритий і демократичний спосіб. Допомога вразливим членам суспільства.</p>
<p>Тема 2 Якості доброго сусідства</p> <p>У середині спільноти: повага і співчуття, регулярна взаємодія, доброта і щедрість у дії, підтримання кордонів, відповідальність у догляді за домашніми улюбленцями, поведінка сприяння безпеці, адаптивність і гнучкість, заохочення приналежності, підтримка актуального спільного інформаційного поля, спільні заходи, плекання культурної різноманітності сусідства, вирішення конфліктів, співчуття у разі потреби. Спільна участь, що виходить за межі інтересів спільноти: сприяння регіональним ініціативам, екологічна свідомість.</p>
<p>Тема 3 Приклади з міжнародного досвіду</p> <p>Дослідження (дослідження фонду AARP). Приклади громадських організацій, які розвивають сусідські спільноти (фондація Know Your Neighbor). Персоналізовані IT-сервіси.</p>
<p>Тема 4 Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база</p> <p>Сімейний кодекс України. Закон України “Про громадські об’єднання”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Закон України “Про місцеве самоврядування”. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”.</p>
<p>Тема 5 Органи самоорганізації населення.</p> <p>Будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні. Створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України. Задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг. Участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку. відповідної території, інших місцевих програм.</p>
<p>Тема 6 Об’єднання співвласників багатоквартирного будинку</p> <p>Об’єднання співвласників багатоквартирного будинку як юридична особа (непідприємницьке товариство). Забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов’язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.</p>
<p>Тема 7 Культура добросусідства та різноманіття</p> <p>Різнманіття як ресурс для розвитку добросусідства. Різнманіття як виклик добросусідства.</p>
<p>Тема 8 Теорії морального розвитку Л.Кольберга</p> <p>Моральний розвиток як основа добросусідства. Етичні дилеми для забезпечення морального розвитку. Практика дієвої турбота для забезпечення морального розвитку.</p>

<p>Тема 9 Освітні механізми для забезпечення рівності, солідарності та згуртованості в громаді</p> <p>Betzavta-метод. Ситуативна дилема. “Будинок мрії” і ресурси в ньому. Рефлексія. Пошук демократичних методів вирішення конфлікту, для досягнення рівності та справедливості.</p>
<p>Тема 10 Спільний громадський простір як можливість розвитку культури добросусідства</p> <p>Особливості та елементи громадського простору. Громадський простір та комунікабельність. Підтримка різноманітності в громадському просторі. Рекомендації для великих громадських місць.</p>
<p>Тема 11 Розвиток культури добросусідства в рідконаселених територіях</p> <p>Відхід від розгляду географічної специфіки як «перешкод». Визнання переваг. Визначення потенціалу та можливостей розвитку. Фокус географії, транспортного сполучення, Інтернету.</p>
<p>Тема 12 Добросусідство в міжнародному середовищі</p> <p>Сусідство, регіоналізм, регіональне міжнародне суспільство, комплекс регіональної безпеки.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати та розуміти наявні суперечності та перспективи розбудови добросусідських відносин, згуртованості та солідарності людей.
РН2	Знати та розуміти, визначені у нормативно-правових формах форми соціальної взаємодії між людьми.
РН3	Розумітися на міжнародному досвіді розбудови сусідських спільнот.
РН4	Вміни проектувати та проводити заходи в сусідських спільнотах.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СН2	ФК10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
СН3	ФК20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
СН4	ФК 22 Здатність надавати допомогу сім'ям у пошуку власних ресурсів, спираючись на розуміння стійкості людини в громаді.

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. Згуртованість і солідарність територіальної громади</p>
<p>Лк1 "Згуртованість і солідарність територіальної громади" (денна) Згуртованість. Солідарність. Соціальна інтеграція. Соціальна мобільність. Соціальний капітал. Згуртоване суспільство як суспільство, яке розробило задовільні способи подолання цих та інших труднощів у відкритий і демократичний спосіб. Допомога вразливим членам суспільства.</p>
<p>Пр1 "Згуртованість і солідарність територіальної громади" (денна) Згуртованість. Солідарність. Соціальна інтеграція. Соціальна мобільність. Соціальний капітал. Згуртоване суспільство як суспільство, яке розробило задовільні способи подолання цих та інших труднощів у відкритий і демократичний спосіб. Допомога вразливим членам суспільства.</p>
<p>Тема 2. Якості доброго сусідства</p>
<p>Лк2 "Якості доброго сусідства" (денна) У середині спільноти: повага і співчуття, регулярна взаємодія, доброта і щедрість у дії, підтримання кордонів, відповідальність у догляді за домашніми улюбленцями, поведінка сприяння безпеці, адаптивність і гнучкість, заохочення приналежності, підтримка актуального спільного інформаційного поля, спільні заходи, плекання культурної різноманітності сусідства, вирішення конфліктів, співчуття у разі потреби. Спільна участь, що виходить за межі інтересів спільноти: сприяння регіональним ініціативам, екологічна свідомість.</p>
<p>Пр2 "Якості доброго сусідства" (денна) У середині спільноти: повага і співчуття, регулярна взаємодія, доброта і щедрість у дії, підтримання кордонів, відповідальність у догляді за домашніми улюбленцями, поведінка сприяння безпеці, адаптивність і гнучкість, заохочення приналежності, підтримка актуального спільного інформаційного поля, спільні заходи, плекання культурної різноманітності сусідства, вирішення конфліктів, співчуття у разі потреби. Спільна участь, що виходить за межі інтересів спільноти: сприяння регіональним ініціативам, екологічна свідомість.</p>
<p>Тема 3. Приклади з міжнародного досвіду</p>
<p>Лк1 "Приклади з міжнародного досвіду" (заочна) Дослідження (дослідження фонду AARP). Приклади громадських організацій, які розвивають сусідські спільноти (фондація Know Your Neighbor). Персоналізовані IT-сервіси.</p>
<p>Лк3 "Приклади з міжнародного досвіду" (денна) Дослідження (дослідження фонду AARP). Приклади громадських організацій, які розвивають сусідські спільноти (фондація Know Your Neighbor). Персоналізовані IT-сервіси.</p>

<p>Пр1 "Тема 3. Приклади з міжнародного досвіду" (заочна)</p> <p>Дослідження (дослідження фонду AARP). Приклади громадських організацій, які розвивають сусідські спільноти (фондація Know Your Neighbor). Персоналізовані ІТ-сервіси.</p>
<p>Пр3 "Приклади з міжнародного досвіду" (денна)</p> <p>Дослідження (дослідження фонду AARP). Приклади громадських організацій, які розвивають сусідські спільноти (фондація Know Your Neighbor). Персоналізовані ІТ-сервіси.</p>
<p>Тема 4. Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база</p>
<p>Лк2 "Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база" (заочна)</p> <p>Сімейний кодекс України. Закон України “Про громадські об’єднання”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Закон України “Про місцеве самоврядування”. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”.</p>
<p>Лк4 "Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база" (денна)</p> <p>Сімейний кодекс України. Закон України “Про громадські об’єднання”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Закон України “Про місцеве самоврядування”. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”.</p>
<p>Пр2 "Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база" (заочна)</p> <p>Сімейний кодекс України. Закон України “Про громадські об’єднання”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Закон України “Про місцеве самоврядування”. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”.</p>
<p>Пр4 "Механізми взаємодії, що забезпечують згуртованість: нормативно-правова база" (денна)</p> <p>Сімейний кодекс України. Закон України “Про громадські об’єднання”. Закон України “Про органи самоорганізації населення”. Закон України “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Закон України “Про місцеве самоврядування”. Закон України “Про соціальний діалог в Україні”.</p>
<p>Тема 5. Органи самоорганізації населення.</p>

<p>Лк5 "Органи самоорганізації населення." (денна)</p> <p>Будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні. Створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України. Задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг. Участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку. відповідної території, інших місцевих програм.</p>
<p>Пр5 "Органи самоорганізації населення." (денна)</p> <p>Будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні. Створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України. Задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг. Участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку. відповідної території, інших місцевих програм.</p>
<p>Тема 6. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку</p>
<p>Лк6 "Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку" (денна)</p> <p>Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку як юридична особа (непідприємницьке товариство). Забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.</p>
<p>Пр6 "Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку" (денна)</p> <p>Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку як юридична особа (непідприємницьке товариство). Забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.</p>
<p>Тема 7. Культура добросусідства та різноманіття</p>
<p>Лк7 "Культура добросусідства та різноманіття" (денна)</p> <p>Різнманіття як ресурс для розвитку добросусідства. Різнманіття як виклик добросусідства.</p>
<p>Пр7 "Культура добросусідства та різноманіття" (денна)</p> <p>Різнманіття як ресурс для розвитку добросусідства. Різнманіття як виклик добросусідства.</p>
<p>Тема 8. Теорії морального розвитку Л.Кольберга</p>
<p>Лк8 "Теорії морального розвитку Л.Кольберга" (денна)</p> <p>Моральний розвиток як основа добросусідства. Етичні дилеми для забезпечення морального розвитку. Практика дієвої турбота для забезпечення морального розвитку.</p>

<p>Пр8 "Теорії морального розвитку Л.Кольберга" (денна)</p> <p>Моральний розвиток як основа добросусідства. Етичні дилеми для забезпечення морального розвитку. Практика дієвої турбота для забезпечення морального розвитку.</p>
<p>Тема 9. Освітні механізми для забезпечення рівності, солідарності та згуртованості в громаді</p>
<p>Лк9 "Освітні механізми для забезпечення рівності, солідарності та згуртованості в громаді" (денна)</p> <p>Betzavta-метод. Ситуативна дилема. "Будинок мрії" і ресурси в ньому. Рефлексія. Пошук демократичних методів вирішення конфлікту, для досягнення рівності та справедливості.</p>
<p>Пр9 "Освітні механізми для забезпечення рівності, солідарності та згуртованості в громаді" (денна)</p> <p>Betzavta-метод. Ситуативна дилема. "Будинок мрії" і ресурси в ньому. Рефлексія. Пошук демократичних методів вирішення конфлікту, для досягнення рівності та справедливості.</p>
<p>Тема 10. Спільний громадський простір як можливість розвитку культури добросусідства</p>
<p>Лк10 "Спільний громадський простір як можливість розвитку культури добросусідства" (денна)</p> <p>Особливості та елементи громадського простору. Громадський простір та комунікабельність. Підтримка різноманітності в громадському просторі. Рекомендації для великих громадських місць.</p>
<p>Пр10 "Спільний громадський простір як можливість розвитку культури добросусідства" (денна)</p> <p>Особливості та елементи громадського простору. Громадський простір та комунікабельність. Підтримка різноманітності в громадському просторі. Рекомендації для великих громадських місць.</p>
<p>Тема 11. Розвиток культури добросусідства в рідконаселених територіях</p>
<p>Лк11 "Розвиток культури добросусідства в рідконаселених територіях" (денна)</p> <p>Відхід від розгляду географічної специфіки як «перешкод». Визнання переваг. Визначення потенціалу та можливостей розвитку. Фокус географії, транспортного сполучення, Інтернету.</p>
<p>Пр11 "Розвиток культури добросусідства в рідконаселених територіях" (денна)</p> <p>Відхід від розгляду географічної специфіки як «перешкод». Визнання переваг. Визначення потенціалу та можливостей розвитку. Фокус географії, транспортного сполучення, Інтернету.</p>
<p>Тема 12. Добросусідство в міжнародному середовищі</p>

Лк12 "Добросусідство в міжнародному середовищі" (денна) Сусідство, регіоналізм, регіональне міжнародне суспільство, комплекс регіональної безпеки.
Пр12 "Добросусідство в міжнародному середовищі" (денна) Сусідство, регіоналізм, регіональне міжнародне суспільство, комплекс регіональної безпеки.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Проблемне навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН3	Проектне навчання
МН4	Гейміфіковане навчання

Спрямовані на забезпечення розвитку самостійні навчальної діяльності студентів та розвиток їх пізнавальної активності.

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ФК10 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. ФК20 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. ФК 22 Здатність надавати допомогу сім'ям у пошуку власних ресурсів, спираючись на розуміння стійкості людини в громаді.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Проблемне навчання
НД2	Робота в малих групах
НД3	Проектна робота
НД4	Ділова гра

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$

Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Надання зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів за матеріалом, що вивчається	Усні коментарі та настанови викладача	протягом навчального процесу	коментарі та настанови викладача
МФО2 Розв'язування ситуаційних завдань	Завдання орієнтовано на розвиток навичок групової роботи та пізнавальної активності студентів	практичні заняття I модуля	усні коментарі викладача, взаємне оцінювання результатів навчальної діяльності студентів
МФО3 Ділова гра "Будинок мрії"	Завдання орієнтовано на розвиток навичок групової роботи та пізнавальної активності студентів	IX практичне заняття	усні коментарі викладача, взаємне оцінювання результатів навчальної діяльності студентів

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

МСО1 Підготовлені карти пам'яті по темам лекцій	Оцінюється повнота та регулярність роботи студента.	у відповідності до розкладу лекційних занять	оцінка в балах та усний коментар викладача
МСО2 Проектна робота	Оцінюється відповідно до продемонстрованого студентом рівня пізнавальної активності (репродуктивного, пошукового, творчого).	II модуль	оцінка в балах та усний коментар викладача
МСО3 Підготовка презентацій досвіду розбудови добросусідства	Оцінюється відповідно до продемонстрованого студентом рівня пізнавальної активності (репродуктивного, пошукового, творчого).	відповідно до розкладу практичних занять I модуля	оцінка в балах та усний коментар викладача

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Семестр викладання	100 балів		
МСО1. Підготовлені карти пам'яті по темам лекцій	36		
12x3	36	30	Так
МСО2. Проектна робота	40		
розроблення, реалізація, самооцінювання результатів та представлення напрацювань на практичних заняття	40	10	Так
МСО3. Підготовка презентацій досвіду розбудови добросусідства	24		
2 презентацію українського досвіду, 2 презентації міжнародного досвіду (4x6)	24	20	Так

аналіз продуктів діяльності студента на предмет проявленого рівня пізнавальної активності

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
-----	------------------------------------

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Купенко О.В. Культура добросусідства. https://mix.sumdu.edu.ua/

Інформаційні ресурси в Інтернеті	
2	Закон України “Про органи самоорганізації населення”. zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text
3	Закон України “Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку”. zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14#Text
4	Sharma M. What Makes a Good Neighbour: The Art of Neighbourliness? 2023. https://medium.com/@smurlidhar369/what-makes-a-good-neighbour-the-art-of-neighbourliness-6c856c6f49bc
5	DO YOU KNOW WHO YOUR NEIGHBORS ARE? https://knowyourneighbor.com/about/
6	Study: Neighbors can impact your happiness. https://www.poconorecord.com/story/lifestyle/health-fitness/2019/10/25/study-neighbors-can-impact-your/2447995007/
7	Explication of Lawrence Kohlberg's theory: Searching for evidence. Fernando Pedro Viacava Breiding. https://www.researchgate.net/profile/Ma-Castellanos-Villarruel/publication/361266022_Topicos_de_Educacion_Desigualdades_Sociales_y_Poblaciones_Vulnerables/links/62a7af9d416ec50bdb22d5aa/Topicos-de-Educacion-Desigualdades-Sociales-y-Poblaciones-Vulnerables.pdf#page=103
8	Dobrzaoski M. Introduction to this Issue: the Betzavta Method and Democracy. Studies in Global Ethics and Global Education. 10. 2019. researchgate.net/publication/334299043_Introduction_to_this_Issue_the_Betzavta_Method_and_Democracy_-_On_an_Experimental_Project_in_Academic_Didactics_of_Philosophy
9	What Makes a Successful Place? https://www.pps.org/article/grplacefeat
10	Sparsely populated regions as a specific geographical environment. François-Michel Le Tourneau. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0743016718315134
11	Between Geography and International Relations: Explaining the Neighborhood. Seyed Ahmad Fatemi Nejad. https://journal.iag.ir/article_167801_en.html